

Sivistyslautakunta

Pöytäkirja

Aika 10.10.2023 16:00 - 17:42

Paikka Kaupungintalo, kaupunginhallituksen sali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Markkanen Marju	puheenjohtaja	
	Lientola Elisa	I varapuheenjohtaja	
	Tuomi Maarit	II varapuheenjohtaja	
	Virrankorpi Janne	jäsen	
	Pakkanen Lasse	jäsen	
	Kaasinen Hannu	jäsen	
	Vahter Merja	jäsen	
	Aaltonen Eveliina	jäsen	
	Rautapää Teresa	jäsen	
	Grönroos Rauno	jäsen	Poistui klo 17.07 § 85 käsittelyn aikana.
	Aaltonen Kalle	kaupunginhallituksen edustaja	Saapui klo 16.08 § 82 käsittelyn aikana.
	Granqvist Tiina	sivistysjohtaja, esittelijä	
Jämsén Virve	vastuualuejohtaja, esittelijä		
Turunen Heikki	vastuualuejohtaja, esittelijä		
Harju Mika	varhaiskasvatusjohtaja		
Parviainen Mona	nuorisovaltuuston varaedustaja	Paikalla § 82-89 klo 16.00 - 17.41	
Vehviläinen Liisa	henkilöstön edustaja	Paikalla § 82-89 klo 16.00 - 17.41	

Uotila Risto
hallintopäällikkö,
pöytäkirjanpitäjä

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Putula Toni	kaupunginhallituksen edustaja	
	Ylä-Sankola-Peltola Mari	rehtori	
	Kivilahti Jouni	nuorisotoimenjohtaja	
	Elfving Julia	nuorisovaltuuston edustaja	

Sivistyslautakunnan puolesta

Marju Markkanen

Risto Uotila

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Elisa Lientola

Maarit Tuomi

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 17.10.2023

Risto Uotila

hallintopäällikkö

§	Otsikko	Sivu
§ 82	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 83	Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 84	Varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan muuttaminen	6
§ 85	Valtuustoaloite: Lahden kaupunki aloittaa kokeilun, jossa kännykät jätetään kaikissa Lahden kouluissa kännykkäparkkeihin	9
§ 86	Valtuustoaloite: Puistoruokailun järjestäminen kesäaikana alle 16-vuotiaille	16
§ 87	Valtuustoaloite: Lahden kaupunki järjestää kouluissaan opetuksenaan tietoa oppilailleen uudesta seksuaalirikoslainsäädännöstä	32
§ 88	Muut asiat	44
§ 89	Tiedoksi merkittävät asiat	45
§ 90	Tiedoksi merkittävät asiat (salainen)	47

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 10.10.2023

§ 82

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 10.10.2023

nro 9

§ 83

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin I varapuheenjohtaja Elisa Lientola ja II varapuheenjohtaja Maarit Tuomi.

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 10.10.2023

§ 84

Varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan muuttaminen

2489/00.01.02.05/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kehittämispäällikkö, Lotta Mikkola, 040 841 3382

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi I varapuheenjohtaja Elisa Lientolan muutosehdotuksen.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta muuttaa hallituksen kehotuksen mukaisesti varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan kohdan 3.1. toiseksi viimeisen virkkeen muotoon: "Asiakkaan oikeus saada palveluseteli riippuu myös kaupungin palvelusetelitoimintaan varaamista määrärahoista ja niiden riittävydestä, sekä yksityiseen varhaiskasvatukseen käytettävien resurssien tarkoituksenmukaisesta tasosta."

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä I varapuheenjohtaja Elisa Lientola teki seuraavan muutosehdotuksen päätösehdotukseen: "Sivistyslautakunta muuttaa hallituksen kehotuksen mukaisesti varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan kohdan 3.1. toiseksi viimeisen virkkeen muotoon: "Asiakkaan oikeus saada palveluseteli riippuu myös kaupungin

palvelusetelitoimintaan varaamista määrärahoista ja niiden riittävydestä sekä yksityiseen varhaiskasvatukseen käytettävien resurssien tarkoituksenmukaisesta tasosta, joka on enintään noin kolmasosa varhaiskasvatuksen piirissä olevista lapsista.” Perustelut: Osuuden pysymisestä tasolla, joka mahdollistaa vastuullisen palveluverkon suunnittelun ja kaupungin oman päätöksenteon, huolehditaan riittävällä omalla palvelutuotannolla.” Jäsen Janne Virrankorpi kannatti tehtyä muutosehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen: Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Lientolan muutosehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Maarit Tuomi, Merja Vahter, Teresa Rautapää, Hannu Kaasinen) ja 6 EI-ääntä (Elisa Lientola, Janne Virrankorpi, Rauno Grönroos, Eveliina Aaltonen, Lasse Pakkanen, Marju Markkanen). Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi I varapuheenjohtaja Lientolan muutosehdotuksen voittaneen äänin 4-6.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 21.8.2023 § 263 kehottanut viranhaltijoita valmistelemaan esityksen sivistyslautakunnalle

palvelusetelin sääntökirjan kohdan 3.1. toiseksi viimeisen lauseen muuttamiseksi.

Sivistyslautakunnan hyväksymän Lahden varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan 1.3.2023 kohta 3.1. kuuluu seuraavasti: "Asiakkaan oikeus saada palveluseteli riippuu myös kaupungin palvelusetelitoimintaan varaamista määrärahoista ja niiden riittävydestä, sekä kaupungin linjauksesta yksityiseen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten enintään 30 prosenttiin määrällisestä tavoitteesta ja sen resurssoinnista."

Kaupunginhallitus on 21.8.2023 tekemässä päätöksessään kehottanut valmistelemaan esityksen sivistyslautakunnalle virkkeen muuttamiseksi muotoon: "Asiakkaan oikeus saada palveluseteli riippuu myös kaupungin palvelusetelitoimintaan varaamista määrärahoista ja niiden riittävydestä, sekä yksityiseen varhaiskasvatukseen käytettävien resurssien tarkoituksenmukaisesta tasosta."

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: kaupunginhallitus, varhaiskasvatusjohtaja

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 10.10.2023

§ 85

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki aloittaa kokeilun, jossa kännykät jätetään kaikissa Lahden kouluissa kännykkäparkkeihin

604/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Palvelupäällikkö, Kirsikka Saresma, p. 044 482 6409

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Lautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutetut Kalle Aaltonen ja Ville Hälinen 30.1.2023:

”Valtuutetun aloiteoikeutta hyödyntäen esitän, että Lahden kaupunki aloittaa kokeilun, jossa kännykät jätetään kaikissa Lahden kouluissa kännykkäparkkeihin tjms. koulupäivien/oppituntien ajaksi. Kännykät nousee esiin suurena oppitunteja ja oppilaiden keskittymistä oppitunneilla häiritsevänä sekä koulukiusaamista lisäävänä tekijänä.

Viime aikaiset uutiset Suomen koulujen oppimistulosten nopeasta heikkenemisestä edellyttää näihinkin asioihin puuttumista ja opettajien antamaan palautteeseen reagointia.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että mobiilipuhelimet tulisi kerätä oppilailta pois koulupäivän tai ainakin oppituntien ajaksi, koska ne häiritsevät keskittymistä oppitunneilla ja lisäävät koulukiusaamista.

Älylaitteiden (puhelin ja älykello) käytöstä koulussa ja mahdollisuudesta kieltää niiden käyttö on keskusteltu valtakunnallisesti kuluneen kevään ja alkusyksyn aikana. Suomen peruskouluissa perusopetuksen toimintaa ohjaavat Suomen perustuslaki, perusopetuslaki, perusopetuksen opetussuunnitelma (2016), oppilas- ja opiskeluhuoltolaki sekä väkivaltatilanteiden osalta myös rikoslaki. Suomen lait eivät yksiselitteisesti mahdollista ehdotettua käytäntöä edes kokeilumielessä. On todettu, että jos opettaja kerää puhelimet pois ennaltaehkäisevästi kaikilta oppilailta oppitunnin alussa, rajoitetaan oppilaiden perusoikeuksia Suomen perustuslain 12§:n vastaisesti. Mobiililaitteiden osalta käytännön lainvoimaisuutta on koeteltu myös aluehallintovirastossa, jonka ratkaisussa todetaan, että mikäli puhelimet halutaan kerätä kaikilta oppilailta oppitunnin alussa pois, siihen on saatava oppilailta tai huoltajilta vapaaehtoinen suostumus. Tällöin tulee ratkaistavaksi myös mahdolliset korvausvelvollisuuskysymykset laitteiden rikkoutuessa keräys- tai palautusvaiheessa.

Perusopetuksessa säädetylle turvalliselle opiskeluympäristölle perustan luo YK:n Lapsen oikeuksien sopimus. Koulussa fyysisen turvallisuuden lisäksi on pidettävä huoli myös psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Oppilaita on suojattava väkivallalta, vahingoittamiselta, pahoinpitelyltä, laiminlyönniltä tai huonolta kohtelulta ja hyväksikäytöltä. Koulun tulee laatia ja päivittää järjestyssääntönsä yhdessä oppilaiden kanssa.

Järjestyssääntöjen tarkoituksena on antaa koulu yhteisön turvallisuuden ja viihtyvyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä.

Koulun järjestyssäännöissä ei voida kokonaan kieltää mobiililaitteiden tuomista kouluun, mutta järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä; koulu voi edellyttää, että mobiililaitte on häiriötä aiheuttamattomassa tilassa opetuksen aikana. Mikäli oppilas tätä ohjetta rikkoo, eikä kehotuksesta huolimatta muuta toimintaansa, voidaan perusopetuslain perusteella ainoastaan tapauskohtaisesti ja viimeisenä keinona, ottaa puhelin haltuun, mutta tämä toimenpide voi kohdistua ainoastaan häiriötä aiheuttaneeseen oppilaaseen.

Välituntien osalta laintulkintana pidetään, että mobiililaitteiden käyttöä välitunneilla tai muina aikoina ei voida kokonaan kieltää.

Yksittäistapauksissa voidaan puuttua kännyköiden käyttöön, jos laitetta käytetään kiusaamis- tai häiritsemistarkoituksessa.

Puhelimen käyttö opetustarkoitukseen oppitunneilla

Älypuhelin on nykyään kaikkien saatavilla, ja näin ollen sen käyttö myös oppitunneilla esimerkiksi tiedonhankintaan ja erilaisiin tietopeleihin (Kahoot! ym.) on yleistynyt. Puhelimella saadaan tietokonetta nopeammin tarvittava sovellus auki. Perusopetuslain perusperiaate kuitenkin on, että opetus on oppilaalle maksutonta, ja koulusta saadaan kaikki oppimiseen tarvittavat välineet. Puhelin ei siis ole oppilaalle oppimisen kannalta välttämätön oppiväline. Puhelin tai älykello kulkevat kuitenkin nuoren mukana koko ajan, joten meidän tulee löytää muita ratkaisuja kaikkia tyydyttävään ja työrauhan takaavaan toimintatapaan koulussa.

Lahden perusopetus otti keväällä 2023 käyttöön valtuustoaloitedialogi-mallin. Ideana valtuustoaloitedialogissa on koota aloitteen tekijät sekä aloitteen aiheeseen liittyvät asiantuntijat yhteiseen dialogiin. Keskustelu toteutetaan Erätauko-menetelmää noudattaen. Dialogissa aloitteentekijöillä on mahdollisuus rakentavasti keskustellen tuoda esille taustaa aloitteelle ja toisaalta aloitteeseen vastaavilla on mahdollisuus kuvailla aloitteeseen liittyvän aiheen nykytilaa ja mahdollisia tulevaisuuden suunnitelmia. Keskusteluun kutsutaan tämän lisäksi myös muita aiheeseen liittyviä asiantuntijoita ja sidosryhmiä. Aiheen niin vaatiessa valtuustoaloitedialogi voidaan järjestää Skidialogina, jolloin keskusteluun otetaan mukaan lahtelaisia lapsia ja nuoria. Valtuustoaloitedialogissa ei pyritä yksimielisyyteen eikä tavoitteena ole ratkaisun löytyminen. Valtuustoaloitedialogi on tapa osallistaa, saada äänensä kuuluviin, kuulla erilaisia mielipiteitä ja ajatuksia, rakentaa yhteistä ymmärrystä sekä oppia ymmärtämään toisiamme paremmin. Käydyn dialogin ja siinä syntyneiden oivallusten perusteella saadaan rakennettua vahvaa pohjaa valtuustoaloitteeseen laadittavalle vastaukselle.

Puhelimet pois koulupäivän aikana -valtuustoaloitedialogiin osallistui kahdeksan aikuista ja kolmetoista lahtelaista yläkoululaista. Skidialogina toteutettu keskustelutilaisuus järjestettiin Tiirismaan koululla tiistaina 19.9. Ennen dialogin aloittamista neuropsykologi Tuomo Aro alusti tilaisuutta Älylaitteet ja oppiminen -puheenvuorolla.

Keskustelua aiheesta käytiin aktiivisesti. Todettiin, että tiedonhaun lisäksi puhelin on tärkeä sosiaalisten suhteiden, päivän työjärjestyksen tarkistamisen, musiikin kuuntelun, mutta toisinaan myös yksinäisten hetkien turva vaikkapa välitunnilla. Musiikin kuuntelu voi helpottaa tehtäviin keskittymistä ja toisinaan puhelimella on tärkeää varmistaa

päivän kulku. Puhelin voi myös häiritä omaa ja muiden keskittymistä oppituntiin.

Keskustelun aikana puhelinten kerääminen ei lähtökohtaisesti saanut kannatusta valtaosan keskusteluun osallistuneiden keskuudessa.

Osallistujien mielestä toimivampana tapana nähtiin yhteinen sopimus puhelinten käytöstä koulun arjessa ja yhteisen sopimuksen noudattaminen kaikkien kouluarjessa toimivien kesken.

Minkä tulisi muuttua, jotta puhelimet ja muut älylaitteet eivät riko psyykkisesti turvallisen ja oppimiseen keskittyvän oppimisympäristön periaatteita? Meillä on jo runsaasti tietoa siitä, miten älylaitteiden liikkakäyttö vaikuttaa keskittymiskykyyn, nukahtamiseen ja rauhoittumiseen. Puhelimen käyttöön liittyy myös vastuu. Viisaasti verkossa ja kavereiden kanssa -keskustelua käydään koululaisten kanssa ensimmäisestä luokasta alkaen. Koulussa, mutta myös kodeissa, tulisikin säännöllisesti keskustella älylaitteiden älykkästä ja tarkoituksenmukaisesta käytöstä.

Peruskoulun tavoitteena on ohjata lapsia ja nuoria hyvinvointia tukevaan ja kestävään elämäntapaan, myös sosiaalisen median osalta. Koulussa tulee käydä entistä enemmän keskustelua siitä, mitkä valinnat ohjaajat nuorta arvostamaan omaa ja toisten työtä sekä työrauhaa. Medialukutaito, tiedon kriittinen tarkastelu ja arjen elämänhallinnan ja yhteistyön taidot ovat myös työelämässä menestymisen avaimia. Tavoitteenamme on hyvinvoiva nuori ja aikuinen.

Toimenpidesuunnitelma:

- Varmistetaan, että koulujen järjestyssäännöt mahdollistavat puuttumisen häiritsevään mobiililaitteiden käyttöön kouluaikana.
- Lapsia ja nuoria ohjataan koulussa systemaattisesti turvalliseen ja lainmukaiseen älylaitteiden käyttöön sekä digitaalitojen kehittämiseen.
- Vahvistetaan kouluissa jo käytössä olevien, toimivien kännykkäparkkikäytänteiden kokeilua ja käyttöä yhteistyössä huoltajien kanssa.
- Lahtelaisten koulujen oppilaille selvitetään, mitä kiusaamiseen, (seksuaaliseen) häirintään ja lainvastaisiin tekoihin puuttumisen mallin mukainen toiminta tarkoittaa.
- Jatketaan vanhempien kanssa toteutettua yhteistyötä vanhemmuuden tukemiseksi sekä lisätään tietoisuutta älylaitteiden lapselle mukanaan tuomista uhkatekijöistä.
- Lahden perusopetuksessa jatketaan tunne- ja vuorovaikutus- sekä turvataitojen opetusta ikäkauteen sopivalla tavalla ensimmäisestä luokasta yhdeksänteen luokkaan jatkumona, koko peruskoulun kattaen.
- Koulujen toimintakulttuurissa vahvistetaan tavoitteellisesti lasten ja nuorten osallisuutta mm. säännöllisesti toteutettavilla luokkatunneilla, koulujen oppilaskuntakokouksissa ja skidialogeja jatkamalla. Osallisuutta vahvistamalla tuetaan yhteisöllisyyttä ja lisätään oman sekä toisten työn ja työrauhan kunnioittamista ja arvostamista.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 10.10.2023

§ 86

Valtuustoaloite: Puistoruokailun järjestäminen kesäaikana alle 16-vuotiaille

3546/00.01.01.03/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Vastuualuejohtaja Lasten ja Nuorten kasvu, Virve Jämsén, p. 044 716 1328

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn selvityksen. Mikäli puistoruokailu päätetään järjestää kesällä 2024, tulee vuoden 2024 sivistyksen palvelualueen talousarvioon varata vähintään 14 000 euroa puistoruokailun järjestämiseksi.

Perusteluosa

Lahden sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä jätti 13.6.2022 Valtuustoaloitteen puistoruokailun järjestämisestä. Sivistyslautakunta antoi vastauksen valtuustoaloitteeseen puistoruokailun järjestämisestä 25.4.2023 § 41. Kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen käsittelyyn saatesanoilla: *”Aloitevastauksesta tulee käydä selkeämmin ilmi eri järjestöyhteistyökumppanit, heidän mahdollisuudet järjestää puistoruokailua Lahden alueella sekä tämän pohjalta kustannuslaskelmia. Tämän lisäksi alueellisen tasa-arvon takaamiseksi vastauksessa tulee olla selkeämmin otettu kantaa siihen, missä muissakin puistoissa kuin Launeen perhepuistossa ruokailua voidaan realistisesti järjestää ja selvittää sen kustannuksia.”*

Sivistyksen palvelualueen lasten ja nuorten kasvun vastuualue ja osallisuus ja hyvinvointi -palveluyksikkö on tehnyt lisäselvityksiä, tiedusteluja ja laskelmia puistoruokailun järjestämisestä viidellä alueella Lahdessa ensi vuonna. Alueet olisivat Laune, Kärpänen, Mukkula, Ahtiala ja Rakokivi. Ruokailuja järjestettäisiin esimerkiksi ajalla 3.6.–24.6.2024 klo 10–13 kaikilla viidellä alueella kerran viikossa maanantaista perjantaihin eli yhteensä kolme kertaa jokaisella alueella. Puistoruokailun lisäksi tapahtumissa on tärkeää perheiden kohtaaminen.

Valtuustoaloitteeseen vastataan lisäselvityksissä saatujen tietojen sekä laajemman verkoston mahdollisuuksien pohjalta. Suunnitelma toteutuksesta on tehty siten, että puistoruokailun voisi toteuttaa esitetyssä laajuudessa, ei vain ruokajakeluna vaan perheiden kohtaamisena ennaltaehkäisevän ja vuorovaikutustyön näkökulmasta yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Taustaa puistoruokailusta

Kesällä 2022 ja 2023 Lahden puistoruokailukokeilun järjestivät yhteistyössä Lahden lapsiperheiden kohtaamispaikkaverkosto. Mukana olivat Lahden seurakunta, Lahden ensi- ja turvakotiyhdistys ry, Lahden Diakonialaitos, Päijät-Hämeen hyvinvointialueen lapsiperheiden arjen tuen palvelut, Mannerheimin lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry, etelän alueen kumppanuuspöytä, avoin varhaiskasvatus ja etelän alueen aluekoordinaattori.

Puistoruokailua järjestettiin kesäkuussa kolmena päivänä ja jokaisella kerralla jaettiin 200 keittoannosta. Ruokailun järjestämispaikkana toimi

Launeen perhepuisto, joka on sijainniltaan keskeinen ja tunnettu. Se tarjoaa myös valmista oheistoimintaa monen ikäisille lapsille ja nuorille.

Puistoruokailun kokonaiskoordinointi ja yhteistyö

Koko kaupungin puistoruokailujen koordinointi tai useamman tapahtuman koordinointi vaatii henkilöstö- ja talousresursseja sekä viestintä- ja ohjaamistaitoja, ruokajakelun järjestämistä lupineen ja tilajärjestelyineen. Tiedusteluja tehtiin niin kaupungin yksiköille kuin Lahden alueen yhdistyksille sekä seurakunnalle kokonaiskoordinoinnista tai osakoordinoinnista (esim. yksi tai useampi puistoruokailu).

Kohtaamispaikkaverkostosta Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys on vastannut aiemmin Launeen puistoruokailun kokonaiskoordinoinnista. Koordinoinnista vastaaminen ei olisi kuitenkaan enää mahdollista vuonna 2024. MLL:n paikallisyhdistys olisi kuitenkin mielellään muulla tavalla mukana resurssiensa puitteissa ja mahdollisesti Launeella järjestettävässä ruokailussa. Tiedusteluja toiminnan koordinoinnista tehtiin MLL Lahden yhdistyksen lisäksi Lahden seurakuntayhtymälle, Ensi- ja turvakodille, Dilalle ja Harjulan Setlementille.

Lahden seurakuntayhtymä on myös järjestänyt vähävaraisille perheille perheruokailuja kesäkuussa 2023 kolmella alueella. Seurakunnalta saadun tiedon perusteella ruokailu on ollut tarpeellinen sekä merkityksellinen perheille. Toiminnan keskiössä on ollut perheiden ja lasten kohtaaminen. Lahden seurakuntayhtymä onkin ilmaissut valmiutensa resursoida kaksi lastenohjaajaa työntekijäresurssiksi eri alueilla järjestettäviin puistoruokailuihin kolmeksi viikoksi. Ruokailun rahoitukseen seurakuntayhtymä ei pysty osallistumaan. Yhtymä tekee mielellään

yhteistyötä, eikä järjestä omaa erillistä ruokailua, mikäli suunniteltu yhteistyössä järjestettävä puistoruokailu toteutuu. Koko toiminnan koordinointi ja raportointi on mahdollista ostaa ostopalveluna seurakuntayhtymältä, josta löytyy sopiva työntekijä koordinoimaan puistoruokailua loppukeväästä alkaen sovitusti. Kyseisellä työntekijällä on kokemusta seurakunnan kesäperhekerhojen suunnittelusta ja toteutuksesta, sekä perhepuistoruokailun yhteistyöstä. Koordinaattorin palkkakustannukset operatiivisten kustannusten lisäksi tulisi huomioida vuoden 2024 talousarviossa. Palkkakustannus olisi 3800 euroa. Kaupunki vastaa toiminnan esivalmistelusta ja yhteistyön käynnistämisestä, johon tulee resursoida kaupungin työntekijän työpanosta.

Perheiden kohtaaminen ja lasten ohjelma ovat tärkeä osa tapahtumaa. Henkilöstöpalveluiden kanssa tehdään selvitystä yhden tai kahden osaikaisen koulunkäynninohjaajan työtehtävistä kolmen viikon ajaksi. Ohjaajat toteuttaisivat lapsille leikkiä ja toimintaa kaikilla viidellä alueella sekä auttaisivat käytännön järjestelyissä. Palkkakustannus olisi 1 600 tai 3 200 euroa.

Tiedusteluja tehtiin myös kaupungin yksiköille tapahtumien järjestämiseksi ja kokonaiskoordinoinnista vastaamiseksi tai osallistumiseksi tapahtumien toiminnan järjestämiseen. Muun muassa nuorisopalvelut vastasivat, että ajankohta on nuorisopalveluiden kiireisin aika vuodesta, jolloin työntekijäresurssi on sidottuna leiri- ja retki- sekä tilojen omaan kesätoimintaan.

Lasten ja nuorten kasvun vastuualueelta tai osallisuus ja hyvinvointi - palveluyksikössä ei ole myöskään henkilöstö- ja taloudellisia resursseja ottaa vastuulleen kokonaiskoordinaatiota ja tapahtumien järjestämistä.

Järjestämisaikat ja yhteistyötoimijat

Hyvinvointialueen Arjen tuki, MLL, Dila, Ensi- ja turvakoti ry:n henkilöstöä sekä Harjulan Setlementti pystyvät mahdollisesti osallistumaan puistoruokailun perheiden kohtaamiseen tai muun toiminnan järjestämiseen satunnaisesti ja rajoitetusti. Tarkkaa osallistujamäärää tai osallistumismahdollisuuksia ei ole vielä mahdollista luvata, koska järjestöjen henkilökuntamäärä ei ole vielä tiedossa. Hyvinvointialueen Arjen tuen palvelut eivät pysty sitoutumaan kesän 2024 puistoruokailun toimintaan tai kustannuksiin tällä hetkellä. Asiakastyö priorisoidaan puistoruokailutoiminnan edelle. Asiakastyön antaessa myöden osallistuvat arjen tuen työntekijät mielellään puistoruokailuun ja perheiden kohtaamiseen.

Järjestämisaikat:

Jotta puistoruokailu saavuttaisi kattavasti koko Lahden alueen, sitä olisi tarkoituksenmukaista järjestää seuraavilla alueilla:

- Ahtiala (seurakunnan tilat ja koulun piha), Ahtialan srk hoitaa ruoanjaon
- Mukkula (Tanssimäen kerho), Mukkulan Toimari vastaa mahdollisesta ruokajaosta
- Kärpänen/Metsäkangas (Kärpäsen koulu tai Harjunalustan srk-koti), Ahtialan srk hoitaa ruokajaon
- Laune (Launeen perhepuisto), mahdollisesti MLL hoitaa ruokajaon
- Rakokivi (monitoimitalo Loiston piha/kota), Nastolan Nasevan seniorit mahdollisesti hoitaa ruokajaon

Ruokailu voitaisiin järjestää viikon eri päivinä kaupungin eri paikoissa, jolloin taattaisiin myös kaupunkilaisten tasavertaiset mahdollisuudet osallistua ruokailuun asuinpaikasta riippumatta. Myös yhteistyökumppaneiden sitoutuminen edellä mainitun suunnitelman mukaisesti on mahdollista.

Puistoruokailun kustannukset

Kustannuksien kartoittamiseksi pyydettiin tarjous kouluille ja päiväkodeille ruokaa tuottavalta Päijät-Hämeen Ateriapalvelu Oy:ltä.

Annoksen hinta vaihtelee 1,70 € - 3,50 € välillä/annos alv. 0 %.

Edullisempi annos sisältää keiton, leivän, ruokajuomana veden. Ruokailun osallistuvat kuntalaiset ohjeistetaan tällöin tuomaan omat ruokailuastiat.

Kalliimpi annos sisältää keiton tai laatikkoruoan ja salaatin, leivän sekä maidon ja kertakäyttöastiat. Lisäksi kustannuksia tulee ruokakuljetuksesta 20 €/kerta. Minimiansios tilauksille on 30 annosta/kerta.

Muut operatiiviset kulut:

- koordinaattorin välilliset kustannukset (matkakulut 300 euroa)
- koordinaattori srk (toukokuu 50 % työajasta, kesäkuu 100 %, 3500 euroa); järjestämis- ja raportointivastuu
- yksi tai kaksi osa-aikaista koulunkäynnin ohjaajaa (3 viikkoa, henkilöstöpalvelut 1600 tai 3200 euroa)
- mahdolliset vahtimestaripalvelut ovien avaamiseen tai siivouskulut (500 euroa)
- kertakäyttöastiat (500 euroa)
- markkinointi: Uusi Lahti, Nastola-lehti 3 mainosta; julisteet, flyerit (1500 euroa; mahd. Kumppanuuspöytien käyttötaloudesta)

- ruokajakopalvelu 100 euroa/krt (3000 euroa; mahd. Kumppanuuspöytien käyttötaloudesta)
- kuivahävikkiruokatoimitukset 100 euroa/krt (600 euroa, jos 2 krt/vko)
- pöydät, tuolit, muut aineet, tarvikkeet, luvat, vakuutukset, Teosto? (300 euroa)

Puistoruokailun kokonaiskulut edullisemmalla ateriavaihtoehdolla (1,70 euroa/ateria) olisivat 18 260 euroa. Mikäli ateriksi valittaisiin kalliimpi vaihtoehto (3,50 euroa/ateria), olisivat kokonaiskulut 21 500 euroa. Ennakoarvioinnin mukaan kumppanuuspöytien käyttötaloudesta olisi mahdollista kattaa 3000 euroa. Lisämäärärahatarve vuoden 2024 talousarvioon olisi vähintään 13 660 vuonna 2024.

Minimilisämäärärahatarve vuodelle 2024:

Paikka	Yksikköhinta	Määrä	Ateria	Kuljetus	Jakelu	Kerrat	Yhteensä
Ahtiala	1,70 €	100	170,00 €	20,00 €	100,00 €	3	870,00 €
Mukkula	1,70 €	100	170,00 €	20,00 €	100,00 €	3	870,00 €
Metsäkangas	1,70 €	100	170,00 €	20,00 €	100,00 €	3	870,00 €
Laune	1,70 €	200	340,00 €	20,00 €	100,00 €	3	1 380,00 €
Nastola	1,70 €	100	170,00 €	20,00 €	100,00 €	3	870,00 €
Koordinaattorin palkkakulut (3 vk 100 % + 4 vk 50 %)							3 500,00 €
Koordinaattorin välilliset kulut, esim. matkakulut							300,00 €
Mahdolliset vahtimestaripalvelut, siivouskulut							500,00 €
Työntekijä (3 viikkoa 100 %)							1 600,00 €
Kertakäyttöastiat							500,00 €
Kuivahävikkiruokatoimitukset							600,00 €
Pöydät, tuolit ja luvat							300,00 €
Mainonta - Uusi Lahti, Nastola-lehti 3 mainosta							1 500,00 €
				Kokonaiskustannus			13 660,00 €

Muut tiedustelut ja selvitykset

Avoin Ovi ry vastasi myönteisesti tiedusteluun mahdollisista kuivahävikkiruokatoimituksista (leipä, pulla, puurojauhot, murot, keksit tms.) esim. 2 krt/vko sovittuun paikkaan. Kuljetus- ja palvelukulut olisivat 100 euroa/kuljetus. Kuljetus voidaan toimittaa suoraan tapahtumapaikalle tai koontipaikkaan, jossa koordinoinnista vastaavat työntekijät toimittaisivat tarvittavan määrän kuivaruokia jakoon tapahtumapaikoille. Perheille tarjotaan mahdollisuutta ottaa mukaansa kuivahävikkiruokaa.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu voisi olla apuna etsimässä kumppaneita tapahtumiin. He tarjoavat mahdollisesti liikuntapalveluiden kautta liikuntaneuvojia, nuorisopuolelta harrasteasiaa ja kaupungin kanssa yhteistyössä etsivät sopivia urheiluseurakumppaneita kesäkuun päiviin. Myös työntekijät voivat tarvittaessa olla järjestämässä toimintaa perheille yhteistyössä edellä mainittujen kumppaneiden kanssa.

Yhdessä Päijät-Häme -hanke suhtautui asiaan myönteisesti ja voisi olla apuna markkinoinnissa, tiedottamisessa ja verkostoitumisessa.

Lahden lähimmäispalvelu on valmis tukemaan viestinnässä ja vapaaehtoistoimijoiden mukaan saamiseksi. Muilta osin ei ole resursseja koordinointiin tai ruokajakoon.

Finfami, mielenterveys- ja lapsiperheiden tuki on mukana kolmella eri alueella yhden päivän yhden työntekijän työpanoksella.

DILAn Yhteisökärpänen on lupautunut tulemaan vähintään yhteen puistoruokailupäivään kohtaamistyöhön.

Lahden kumppanuuspöydille esitetään mahdollisuutta tukea kaikkia puistoruokailuja ja vähävaraisia perheitä siten, että jokainen pöytä osallistuisi ruokajakopalvelukustannuksiin sekä tapahtumamarkkinointiin.

Ruokajakelupalvelua Rakokivessä tiedusteltiin myös Lions Club Nastola Helmiltä, mutta hallitus ilmoitti, ettei heiltä riitä kesäkuussa resursseja ruokajakoon.

Launeen perhepuiston tilat ovat käytettävissä, sillä kesätoiminta kerhoissa pyörii koko ajan. Varhaiskasvatuksen henkilökunnan osallistumista puistoruokailutapahtumiin ei ole mahdollista tässä vaiheessa vuotta luvata.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 22.05.2023

§ 49

Päätös

Kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi.

Käsittely

Keskustelun kuluessa valtuutettu Siru Heromaa-Karjalainen teki seuraavan palautusehdotuksen:

”Esitän, että aloite palautetaan uudelleen käsittelyyn saatesanoilla: aloitevastauksesta tulee käydä selkeämmin ilmi eri järjestöyhteistyökumppanit, heidän mahdollisuudet järjestää puistoruokailua Lahden alueella sekä tämän pohjalta kustannuslaskelmia. Tämän lisäksi alueellisen tasa-arvon takaamiseksi vastauksessa tulee olla selkeämmin otettu kantaa siihen, missä muissakin puistoissa kuin Launeen perhepuistossa ruokailua voidaan realistisesti järjestää ja selvittää sen kustannuksia.”

Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun asian palauttamisen osalta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Heromaa-Karjalainen mm. valtuutettu Kalle Aaltosen kannattamana oli tehnyt edellä mainitun kannatetun ehdotuksen asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen valtuusto hyväksyi yksimielisesti valtuutettu Heromaa-Karjalaisen tekemän palautusehdotuksen.

Näin ollen kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 15.05.2023

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

§ 163

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

“Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Käsittely

Puheenjohtaja Sirkku Hildén ja jäsen Minna Lampinen ilmoittivat olevansa esteellisiä. Esteellisyydet todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 5 kohdan perusteella.

Sirkku Hildén ja Minna Lampinen poistuivat asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Puheenjohtajana tämän pykälän aikana toimi I varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen ja pöytäkirjan tarkastajana varajäsen Jari Rissanen.

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 25.04.2023

§ 41

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Lahden sosialidemokraattinen valtuustoryhmä 13.6.2022:

”Me allekirjoittaneet, valtuutetun aloiteoikeutta käyttäen esitämme, että Lahden kaupunki selvittää minkälaiset mahdollisuudet Lahdessa olisi järjestää puistoruokailua kesäaikaan alle 16-vuotiaille. Tavoitteena tulee olla etenkin pienituloisten perheiden tukeminen kesäaikana, kun koulut ovat kiinni. Kesäaika on monelle pienituloiselle perheelle vaikeaa aikaa, ja puistoruokailun kautta tarjottu ruoka saattaa olla päivän ainoa lämmin ruoka. Lisäksi puistoruokailu tarjoaa mahdollisuuden sosiaalisiin kontakteihin ja matalan kynnyksen kohtaamiseen.

Lahden eteläinen kumppanuuspöytä on tänä kesänä mukana tukemassa puistoruokailua, joka toteutetaan järjestöyhteistyössä Launeen perhepuistossa kolmena päivänä kesäkuun aikana. Tampereen kaupunki järjesti viime kesänä pilottiruokailun, joka laajeni tänä vuonna koskemaan viittä eri paikkaa Tampereen alueella neljänä päivänä viikossa. Muissa isoissa kaupungeissa, kuten Helsingissä, puistoruokailua on järjestetty jo 1940-luvulta lähtien arkipäivisin.

Esitämme, että Lahden kaupunki selvittää, miten Lahdessa voitaisiin järjestää useampana päivänä viikossa kesäaikana puistoruokailu siten, että kaikilla lahtelaisilla alueilla olisi lapsiperheiden mahdollisuus osallistua puistoruokailuun. Alueet voisivat olla esimerkiksi kumppanuuspöytien aluejakomallin mukaiset. Selvityksessä tulee arvioida, miten puistoruokailu voitaisiin toteuttaa järjestöyhteistyössä. Lisäksi tulee arvioida

puistoruokailun kustannuksia sekä vaikutuksia sosiaalisesta näkökulmasta. Selvityksessä tulee hyödyntää tänä kesänä järjestettävän kokeilun tuloksia.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Kesällä 2022 puistoruokailukokeilun järjestivät yhteistyössä Lahden lapsiperheiden kohtaamispaikkaverkosto. Mukana olivat Lahden seurakunta, Lahden ensi- ja turvakotiyhdistys ry, Lahden Diakonialaitos, Päijät-Hämeen hyvinvointialueen lapsiperheiden arjen tuen palvelut, Mannerheimin lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry, etelä alueen kumppanuuspöytä, avoin varhaiskasvatus ja etelän alueen aluekoordinaattori.

Puistoruokailua järjestettiin kolmena päivänä (8.6, 1.6 ja 22.6) ja jokaisella kerralla jaettiin 200 keittoannosta. Ruokailun järjestämisaikana toimi Launeen perhepuisto, joka on sijainniltaan keskeinen ja tunnettu, tarjoten myös valmista oheistoimintaa monen ikäisille lapsille ja nuorille.

Puistoruokailun järjestämismahdollisuuksia kesällä 2023 on kartoitettu. Lahden lapsiperheiden kohtaamispaikkaverkosto tulee järjestämään myös tulevana kesänä puistoruokailua vuoden 2022 käytäntöjä vastaavalla tavalla 200:lle henkilölle. Puistoruokailut on suunniteltu järjestettävän 7.6, 14.6 ja 21.6.

Puistoruokailun järjestämisessä tarvitaan ruokakustannusten lisäksi riittävä määrä henkilökuntaa. Mikäli ruokaa jaetaan esimerkiksi kaksisataa annosta ja jakoaika on kaksi tuntia, arvioitu tarvittava henkilökuntamäärä on kolmesta neljään työntekijään. Lisäksi ruokailun järjestämiseen tarvitaan mm. elintarvikelupa ja henkilö, joka koordinoi kokonaisuudessaan puistoruokailun järjestämistä.

Keskeiseksi ruokailun järjestämispaijaksi on koettu Launeen perhepuisto. Perhepuiston sijainti on keskeinen sekä tunnettu kaupunkilaisten keskuudessa ja palvelee näin ollen eri asuinalueen lapsiperheitä. Siellä on tarjolla myös monipuolista oheistoimintaa monen ikäisille lapsille ja nuorille. Kesällä 2022 oli puistoruokailupäivinä myös toimijoiden järjestämää ohjelmaa ja kävijöillä oli mahdollisuus kohdata alueellisia lapsiperhetoimijoita. Launeen perhepuiston puitteet antavat hyvät mahdollisuudet sosiaalisiin kontakteihin niin kuntalaisten kesken kuin myös eri järjestöjen työntekijöille ihmisten kohtaamiseen, keskusteluun ja tukeen.

Aloitteessa yhtenä tavoitteena oli pienituloisten perheiden tukeminen kesäaikana. Jo viime kesän kokemuksen perusteella voidaan todeta, että tämän kaltaisella puistoruokailulla saavutetaan aloitteessa mainittu kohdejoukko verrattain hyvin.

Kustannuksien kartoittamiseksi pyydettiin tarjous kouluille ja päiväkodeille ruokaa tuottavalta Päijät-Hämeen Ateriapalvelu Oy:ltä.

Annoksen hinta vaihtelee 1,70 € - 3,50 € välillä/ annos, alv. 0 %.

- Edullisempi annos sisältää keiton, leivän, ruokajuomana vesi, ruokailijat tuovat omat ruokailuastiat.
- Kalliimpi annos sisältää keiton/ laatikkoruoan ja salaatin, leivän ja maidon sekä kertakäyttöastiat.

Lisäksi kustannuksia tulee kuljetuksesta 20 euroa/ kerta. Minimiansos tilauksille on 30 annosta/ kerta.

Mikäli puistoruokailu järjestettäisiin 200 henkilölle, tulisi edullisemman annoksen mukaisen tarjoilun kustannuksiksi 360 €/kerta ja kalliimman annoksen mukaisen tarjoilun kustannuksiksi 720 €/kerta. Jos puistoruokailu

järjestettäisiin koulun loma-ajalla (ma-pe) 3.6.-8.8 2024 yhteensä 200:lle henkilölle, olisivat kustannukset edullisemman annoksen tarjoilusta 15 120 euroa ja kalliimman annoksen tarjoilusta 30 240 euroa. Kustannuksissa tulisi myös huomioida, että koko kesän ajan (ma-pe) järjestettävä ruokailu edellyttäisi merkittävästi enemmän henkilöstöresursseja ruokailun järjestämiseksi. Kolmannen sektorin työvoimaresursseilla ruokailuja ei olisi joka päivä mahdollista järjestää. Näin ollen kaupungin tulisi varautua rekrytoimaan henkilöstöä kesäruokailun järjestämiseksi. Mikäli puistoruokailu järjestettäisiin jokaisella kolmella alueella, kasvaisivat ruokakustannukset ja työntekijöiden tarve oleellisesti.

Säännöllisen, koko kesän ajan järjestettävä puistoruokailu vaatisi usean henkilön työpanoksen tapahtuma-aikana sekä henkilöressin ruokailun järjestämisen koordinointiin Lahden kaupungin organisaatiosta. Lasten ja nuorten kasvun vastuualueen budjetista ei ole osoittavissa määrärahoja ruokatarjoilun kustannusten kattamiseksi ja tarvittavan henkilöstön rekrytoimiseksi. Lahden kaupungin varhaiskasvatus tarjoaa kuitenkin Launeen perhepuiston tilat kesällä 2023 puistoruokailun järjestämiseen 7.6, 14.6 ja 21.6, Lisäksi lasten ja nuorten kasvun vastuualue osallistuu aluekoordinaattorin työpanoksella Lahden lapsiperheiden kohtaamispaikkaverkoston puistoruokailun järjestämiseen edellä mainittuina päivinä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Kh: kv

Kv: -

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 10.10.2023

§ 87

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki järjestää kouluissaan opetuksenaan tietoa oppilailleen uudesta seksuaalirikoslainsäädännöstä

599/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Palvelupäällikkö Kirsikka Saresma, p. 044 482 6409

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Vastuualuejohtaja, Lasten ja Nuorten kasvu Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutetut Tuija Saloranta ja Niko Liukkonen 30.1.2023:

”Esitämme, että Lahden kaupunki järjestää kouluissaan, joko yläasteella ja/tai lukioissa ja/muissa oppilaitoksissaan tai opetusryhmissään valitsemansa tahon kanssa (esimerkiksi opettaja, poliisi tai lakimies) opetuksenaan tietoa oppilailleen uudesta seksuaalirikoslainsäädännöstä.

Opetuksen muoto on Lahden kaupungin valittavissa, mutta tiedon on saavutettava mahdollisimman moni oppilas.

Seuraava perusteluosa on vahvasti kytköksissä asiakirjaan "Hallituksen esitys HE 13/2022 vp

- Hallituksen esitys eduskunnalle seksuaalirikoksia koskevaksi lainsäädännöksi".

Lahdessa 2017–2021 ilmoitetut seksuaalirikokset ovat kasvaneet 75 kappaleesta 106 kappaleeseen ja samalla aikavälillä raiskaukset ovat kasvaneet 23 kappaleesta 46 kappaleeseen eli määrä on kaksinkertaistunut.

Ess:n tietojen mukaan viime vuonna ryhmälle, joka tutkii väkivalta- ja seksuaalirikoksia Päijät- Hämeessä tuli tutkittavaksi 191 tapausta ja loppuvuodesta 2022 rikosepäilyjä oli tullut tutkintaan jo 233. Kasvua oli jo tuolloin yli 40 tapausta.

Uuden seksuaalilainsäädännön suurimmat muutokset

Keskeinen muutos raiskausrikosta koskevan säännöksen muuttamisessa on sen muuttuminen suostumusperusteiseksi. Raiskauksen keskeinen tunnusmerkki on nyt se, että rangaistavaa on sukupuoliyhteydessä oleminen sellaisen henkilön kanssa, joka ei osallistu siihen vapaaehtoisesti. Tämä toistuu vastaavalla tavalla muissakin seksuaalirikoksissa.

Uutta lainsäädännössä on myös se, että seksuaalisen kuvan luvaton levittäminen on säädetty seksuaalirikoksena rangaistavaksi.

Uusi rikosnimike, seksuaalinen kajoaminen, koskee lievimmillään seksuaalista itsemääräämisoikeutta olennaisesti loukkaavia seksuaalisia tekoja. Seksuaalisesta kajoamisesta säädettiin myös törkeä tekomuoto.

Lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten osalta kontrollijärjestelmä on tehostunut. Esimerkiksi poliisin tietoon tulleiden lapsiin kohdistuvien

hyväksikäyttörikosten määrä on noin kuusinkertaistunut vuosina 1980—2019.

Tietoisuus lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten luonteesta (rikosten vahingolliset vaikutukset sekä piiloon jäämisen ja myöhäisen ilmitulon riski) on lisääntynyt. Tämä on johtanut ilmoittamisalttiuden lisääntymiseen (myös viranomaisille asetettu ilmoitusvelvollisuus) ja rikosten selvittämistapojen tehostumiseen.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Lahden perusopetuksen toimintaa kouluissa ohjaa perusopetuksen opetussuunnitelma (2016), perusopetuslaki (29§ ja 35§ ja 36 c §), oppilas- ja opiskeluhuoltolaki 13§ sekä väkivaltatilanteiden osalta myös rikoslaki. Perusopetuksessa säädetylle turvalliselle opiskeluympäristölle perustan luo YK:n Lapsen oikeuksien sopimus. Koulussa fyysisen turvallisuuden lisäksi on pidettävä huoli myös psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Oppilaita on suojattava väkivallalta, vahingoittamiselta, pahoinpitelyltä, laiminlyönniltä tai huonolta kohtelulta ja hyväksikäytöltä. Tätä varten peruskouluissa on useampikin opiskeluympäristön turvallisuuteen liittyvä suunnitelma; lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä, suunnitelma kurinpitokeinojen ja kasvatustilanteiden käyttämisestä sekä niihin liittyvistä menettelytavoista ja järjestyssäännöt.

Koululle asetettujen opillisten tavoitteiden lisäksi koulun toimintakulttuurin toteuttaminen on tietoista ja suunnitelmallista kehittämistyötä.

Hyvinvoinnin ja turvallisen koulupäivän näkökulma ulottuu kaikkeen koulun toimintaan ja ohjaa jokaisen työskentelyä. Koulun toimintakulttuurissa keskeistä on oppilaiden osallisuus, kunnioittavan vuorovaikutuksen sekä

yhteisön vuorovaikutussuhteiden ja luottamuksen ilmapiirin vahvistaminen. Laillisuuskasvatus kuuluu osana laajaan tunne- ja turvataitojen oppimiseen.

Jokaisessa lahtelaisessa koulussa toimii yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä, jonka tehtävänä on laajasti vahvistaa, seurata ja kehittää koulujen hyvinvointia. Toimintaa ohjaa kolmen vuoden välein päivitettävä yhteisöllisen opiskeluhuollon asiakirja. Lahden perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelmassa (liite 1) sivuilla 28- 32 on kuvattu kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisy ja siihen puuttuminen Lahden perusopetuksen kouluissa. Tämän toimintamallin mukaisesti oppilaita rohkaistaan ilmoittamaan aikuiselle havaitsemastaan tai kohtaamastaan kiusaamisesta tai häirinnästä. Ilmiön yhteinen käsitteleminen jokaisella vuosiluokalla oppilaan ikätason mukaisesti auttaa oppilaita tiedostamaan omat koskemattomuutensa rajat ja tunnistamaan häirinnän erilaiset muodot. Samalla opiskelija oppii, mitä tarkoittaa kunnioittava käyttäytyminen, miten ja miksi koulussa puututaan epäasialliseen toimintaan, mutta myös keinoja siihen, miten toimia ahdistavissa tilanteissa. Näitä taitoja harjoitellaan osana koulupäivää ja -viikkoa.

Tunne- ja vuorovaikutus- sekä turvataidot muodostavat kokonaisuuden opetussuunnitelmassa. Näiden taitojen opettelu ja tilanteiden ratkomista tapahtuu luokkayhteisöissä lähes päivittäin, kun lapset harjoittelevat yhdessä toimimisen taitoja. Opetussuunnitelmaan tunne- ja turvataitojen sisältöjä on kirjattu siten, että teemoja käsitellään tavoitteellisesti 1–2-luokilla ympäristöopissa ja uskonnossa, vuosiluokilla 3–6 ympäristöopissa ja yhteiskuntaopissa sekä yläkoulussa vuosiluokilla 7–9 ainakin terveystiedon ja yhteiskuntaopin oppisisällöissä. Terveystiedon osalta opetussuunnitelmaan sisältyy 8. luokalla seksuaalikasvatus ja siihen liittyvän lainsäädännön käsittely. Tämän lisäksi näitä sisältöjä on kirjattu

yläkoulun luokkatuntien teemoiksi, joita lukuvuodesta 2022–2023 alkaen on ohjeistettu toteutettavaksi vähintään kerran kuukaudessa.

Opetussuunnitelman mukaisissa eri oppiaineiden oppisisällöissä sekä yläkoulun luokkatuntien teemojen käsittelyssä huomioidaan lainsäädännön muutokset.

Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan vastainen työ

Erilaiset oppilaille tehdyt kyselyt kuten myös kouluarjen havainnot kertovat siitä, että kouluikäisten sosiaalisessa mediassa tapahtuva kiusaaminen ja häirintä ovat merkittävästi lisääntyneet, samoin kuin grooming eli alaikäisten houkuttelu kyseenalaisten asioiden tekemiseen.

TUTKA on Päijät-Hämeen turvataitokasvatusmalli. Malli suunniteltiin vuosina 2019–2021 oppilashuollon seudullisena hankkeena. Hankkeen tavoitteena oli koota ja kehittää materiaalia turvataitokasvatukseen sekä laatia Päijät-Hämeen alueen kuntiin turvallisuusohjeistus seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseksi sekä siihen puuttumiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa. Lahtelaiset rehtorit ja oppilashuoltohenkilöstö perehdytettiin turvataitokasvatusmalliin tammikuussa 2021. Hankkeessa luodut materiaalit ovat koulujen käytettävissä.

Päijät-Hämeen turvataitokasvatusmalli TUTKA:n kehittäminen pohjasi viime vuosina tunnistettujen tarpeiden ja ilmiöiden tunnistamiseen. Kehitetyt toimintatavat sisältyvät koulujen toimintasuunnitelmiin ja ohjaavat lukuvuosittaista toimintaa.

Skidialogit kuulluksi tulemisen ja yhteisen ymmärryksen väylänä

Skidialogi on lahtelainen perusopetuksessa kehitelty innovaatio, joka pohjautuu Erätaukomenetelmän dialogisiin periaatteisiin. Skidialogin teemat valitaan lasten ja nuorten elämään vaikuttavista aiheista.

Koska nuorten sosiaalisessa mediassa tapahtuva häirintä on lisääntynyt, järjestettiin hyvinvointialueilla (itä, etelä, pohjoinen) tammikuussa 2023 aiheesta dialogit. Halusimme selvittää, millaisia kokemuksia lahtelaisilla yhdeksäsluokkaisilla on turvataidoista ja miten niitä on koulussa käsitelty, millaisesta tiedosta ja osaamisesta olisi ollut/olisi hyötyä, ja mitkä nuoret näkisivät hyvinä tapoina turvataitoihin liittyvien teemojen käsittelyyn.

Dialogien yhteenvetona voidaan todeta, että nuoret toivoivat, että turvataitoihin liittyvistä asioista puhuttaisiin aikaisemmin (päiväkoti, alakoulu) enemmän ja avoimemmin, sillä taitoja tarvitaan arkisissa tilanteissa. Nuoret esittivät, että aiheen käsittelyä ja keskustelua voitaisiin jatkaa esimerkiksi luokanvalvojan tunnilla. Lisäksi pohdittiin, että aiheen voisi linkittää esimerkiksi arjen taidot -valinnaisaineeseen, mutta olisi kuitenkin tärkeää, että kaikki saisivat tietää näistä asioista.

Ehkäisevää työtä pidettiin tärkeänä. Keskustelussa tuotiin esiin, että on parempi opettaa seksuaalisesta häirinnästä jo varhain kuin että lapsi/nuori joutuu sen kohteeksi tietämättään. Nuoret kaipasivat itselleen selkeitä toimintaohjeita mahdollisten eteen tulevien tilanteiden varalle. Tiedon lisääminen sekä nuorten että aikuisten kohdalla nähtiin tärkeänä.

Osallistujien mielestä lapset tarvitsevat tukea kohdatessaan väkivaltaa sekä konkreettisia ohjeita, miten toimia vaikeissa tilanteissa.

Oppilaiden välisestä vertaissovittelusta (Verso) oli hyviä kokemuksia. Joissain tilanteissa asioita on helpompi selvittää oman ikäisten kanssa. Nuorten mielestä alakoulussa kannattaisi opettaa enemmän asioita ja

madaltaa ennakkoluuloja, siellä ollaan vielä avoimempia ja vastaanottavaisempia. Myös vanhempien ja kodin osuutta korostettiin. Ehdotuksena tuli, että voisiko olla vanhemmille suunnattuja skidialogin kaltaisia keskustelutilaisuuksia, joissa he saisivat turvataidoista lisätietoa. Avoimen keskustelun lisääminen häirinnän teemasta nuorten ja aikuisten välillä koettiin tärkeänä. Nuoret toivat esiin, että sosiaalisessa mediassa tapahtuvasta häirinnästä keskustellaan kavereiden kesken, mutta tapahtumia ei useimmiten saateta aikuisten tietoisuuteen. Nuoret pohtivat, ettei aikuisilla välttämättä ole käsitystä tämän hetken sosiaalisen median maailmasta. Nuoret kokevat häirinnän varsinkin sosiaalisessa mediassa muodostuneen heille valitettavan arkiseksi ja normaaliksi ilmiöksi.

Skidialogeissa käydyt keskustelut ovat kirkastaneet entisestään aikuisten sekä lasten ja nuorten päivittäisen kohtaamisen merkitystä kaikessa koulun toiminnassa. Yhteiskeskustelujen avulla luomme uutta ymmärrystä lisäävää vaikuttamisen kulttuuria. Meidän tulee vahvistaa entisestään opetushenkilöstön osaamista tunne- ja turvataitojen opettamiseen. Yhteisöllisen opiskeluhuollon hankkeessa on mahdollista toteuttaa videomateriaalia, jota voidaan hyödyntää oppitunteihin virittävinä johdantoina. Tämä videomateriaali kohdennettaisiin erityisesti 7–9-luokkalaisten oppitunneille, mutta mahdollisuuksien mukaan myös 5-luokkalaisten oppitunneille.

Monessa koulussa, erityisesti itäisellä alueella, sovelletaan restoratiivisen sovittelun mallia (Resto). Yläkouluissa käytetään Friends-ohjelmaa, vertaissovittelua ja Hyvää mieltä yhdessä -ohjelmaa sekä Hyvän mielen koulu -ohjelmaa. Lahdessa on linjattu, että kaikissa kouluissa käytetään tunnetaitojen edistämiseksi ja kiusaamisen ehkäisemiseksi KiVa Koulu -toimenpideohjelmaa ja sen lisäksi koulun valitsemia muita ohjelmia.

Lahden lasten ja nuorten lainvastaisiin tekoihin puuttumisen malli

Lahdessa lasten ja nuorten lainvastaisiin tekoihin puuttumisen mallia on aloitettu työstää keväällä 2023. Suunnitelmaa ja puuttumisen mallia on luotu yhteistyössä Lahden Ankkurin, poliisin, lastensuojelun, koulun ammattilaisten ja kouluun palkattujen koulusovittelijoiden kanssa. Tämän mallin tarkoituksena on selkeyttää ja yhtenäistää toimintatapoja koulussa oppilaiden lainvastaisiin tekoihin puuttumiseksi, mutta myös varmistaa, että kouluilla on tehty sovitut toimenpiteet systemaattisen puuttumisen mallin mukaisesti, jo ennen viranomaisten mukaantuloa.

Mitä kuuluu -kysely

Mitä kuuluu -kysely on toinen lahtelainen innovaatio yhteisölliseen opiskeluhooltoon. Kyselyn tavoitteena on kuulla jokaisen oppilaan ajatuksia erityisesti oman luokkayhteisön tilanteesta, kerätä hyvinvointitietoa ja suunnitella tarvittavia tukitoimia kerätyn tiedon pohjalta. Sähköinen kysely toteutetaan jokaisessa koulussa 1–2 kertaa lukuvuoden aikana. Kyselyn avulla kartoitetaan luokkien tilanne ja puututaan tarvittaessa esimerkiksi kiusaamiseen, häirintään tai työrauha- ja kaveriongelmiin. Mitä kuuluu -kyselyä kehitetään parhaillaan. Tavoitteena on lisätä kyselystä saatavan tiedon hyödyntämistä ja siten vaikuttavuutta muun muassa luokissa käytävien jatkokeskustelujen ja oppilaita osallistavien menetelmien avulla.

Opiskeluhooltamo-toiminta

Opiskeluhooltamo on matalan kynnyksen kohtaamispaikka oppilaille, vuoden 2018 kunnallinen lastensuojeluteko, joka on levinnyt lukiokoulutuksesta myös perusopetuksen kouluihin. Hooltamoissa on

erilaisia teemoja liittyen ystäväyteen, kaveritaitoihin ja muuhun hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Huoltamo-toimintaa järjestävät opiskeluhuoltohenkilöstön lisäksi koulunuorisotyöntekijät, opinto-ohjaajat ja opettajat.

Chat-palvelu

Onks tää normaalia? -chat on vuonna 2018 Päijät-Hämeessä käyttöön otettu palvelu lapsille ja nuorille. Chatiin voi hakeutua nimettömänä keskustelemaan huolistaan, esimerkiksi kiusaamisesta tai häirinnästä. Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle nuorelle huolen puheeksi ottamisen kanava, myös silloin, jos kynnys oman koulun aikuisen kanssa puhumiseen on jostakin syystä liian korkea.

Koulunuorisotyö

Lahden kaupungin jokaisella yläkoululla on koulunuorisotyöntekijä. Koulunuorisotyön tavoitteena on turvallinen kouluyhteisö, jossa nuoret viihtyvät, oppivat ja tulevat toimeen keskenään. Nuorisotyö koulussa on ennaltaehkäisevää, opetusryhmien kanssa tehtävää työtä. Keskiössä on yhteisöllisyyden edistäminen koulussa. Nuorisotyön menetelmien avulla edistetään ryhmässä toimimisen valmiuksia ja lisätään vastuullista vuorovaikutusta nuorten välillä. Tavoitteena on turvallinen kouluyhteisö, jossa nuoret viihtyvät, oppivat ja tulevat toimeen keskenään. Koulunuorisotyöntekijä innostaa nuoria järjestämään osallistavaa toimintaa. Toiminnalla lisätään aktiivisuutta sekä nuorten keskinäistä kanssakäymistä ja yhteistä tekemistä tavoitteena koulun me-hengen vahvistuminen.

Perusopetuksen jengiytymisen ja syrjäytymisen ehkäisemisen hanke

Hankkeelle palkatut koulusovittelijat tekevät Lahdessa täysin uudenlaista työtä oppilaiden, koulun henkilöstön ja oppilaiden huoltajien kanssa. Kohtaamisen ja vuorovaikutuksen ammattilaisina heidän tehtävänä on myös yhdessä muiden koulussa toimivien aikuisten kanssa tukea oppilaiden hyvinvoinnin edistämistä, raamittaa, tukea ja seurata nuorten asiallista, toisia kunnioittavaa ja lainmukaista toimintaa. Kouluissa tapahtuva sovittelutyö on osa monialaista lasten ja nuorten hyvinvointityötä. Lahden lasten ja nuorten lainvastaisiin tekoihin puuttumisen malli jalkautetaan osana jengiytymisen ja syrjäytymisen ehkäisemisen hanketta 18.9.2023 - 31.12.2024 välisenä aikana.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman pakollisessa opintojaksossa Terveystieto 1 käsitellään seksuaalilainsäädäntöä. Koska kyseessä on kaikille lukiolaisille pakollinen opintojakso, tieto lainsäädännön sisällöstä tavoittaa kaikki lukiolaiset.

Toimenpidesuunnitelma:

- Lahden perusopetuksessa jatketaan tunne- ja turvataitojen opetusta ikäkauteen sopivalla tavalla ensimmäisestä luokasta yhdeksänteen luokkaan jatkumona, koko peruskoulun kattaen.
- Lapsia ja nuoria ohjataan koulussa systemaattisesti turvalliseen ja lainmukaiseen toimintaan sekä livekohtaamisissa että sosiaalisessa mediassa.
- Kasvatus- ja opetushenkilöstön täydennyskoulutusta turva- ja

- seksuaalilainsäädännön osaamisen varmistamiseksi jatketaan.
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon hankkeessa toteutetaan tunne- ja turvataidoista videomateriaalia, jota hyödynnetään opetuksessa esim. oppitunteihin virittävinä johdantoina. Tämä videomateriaali kohdennetaan erityisesti 7–9-luokkalaisten oppitunneille, mutta mahdollisuuksien mukaan myös 5. luokkalaisten oppitunneille.
 - Lahtelaisten koulujen oppilaiden kanssa käsitellään, mitä kiusaamiseen, (seksuaaliseen) häirintään ja lainvastaisiin tekoihin puuttumisen mallin mukainen toiminta tarkoittaa.
 - Koulujen toimintakulttuurissa vahvistetaan tavoitteellisesti lasten ja nuorten osallisuutta mm. säännöllisesti toteutettavilla luokkatunneilla, koulujen oppilaskuntakokouksissa ja skidialogeja jatkamalla.
 - Lisätään kyselyistä ym. tiedonkeruusta saatavan tiedon hyödyntämistä ja siten vaikuttavuutta hyvinvoinnin edistämiseksi ja epäkohtien korjaamiseksi.
 - Vanhempien kanssa toteutettua yhteistyötä vanhemmuuden tukemiseen jatketaan. Tarjotaan huoltajille mahdollisuutta lisätä tietoisuuttaan turvataidoista ja siten osaltaan tukea lähiympäristönsä lasten ja nuorten turvataitoja.
 - Lisätään dialogisuutta kodin ja koulun yhteistyössä huomioiden myös lapset ja nuoret.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 10.10.2023

§ 88

Muut asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Torstaina 2.11 klo 16-18 pidetään Teamsin välityksellä yhteisseminaari hyvinvoinnin- ja vapaa-ajanlautakunnan kanssa Mukkulan koulun hankesuunnitelmaluonnokseen ja liikuntapaikkarakentamisen suunnitelmaan liittyen.

Tiistaina 7.11 klo 16-17 esittely Digione-hankkeeseen liittyvään sopimusmuutokseen liittyen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 10.10.2023

§ 89

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

-Sivistyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta
7.9.-4.10.2023

-Sivistyksen palvelualueen palveluyksiköiden johtajien viransijaisten
määrääminen

-Opetus- ja kasvatusjohtajan delegointipäätös

-Kertakorvauksen maksaminen peruskoulun johtotiimin jäsenille

-Päijät-Hämeen sivistystoimen ohjausryhmän pöytäkirjat 14.6.2023 ja
9.8.2023

-Sivistyslautakunnan itsearviointikyselyn tulokset 9/2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 10.10.2023

§ 90

Tiedoksi merkittävät asiat (salainen)

6/00.01.01.01/2023

Asia käsitellään salaisena perustuen lakiin viranomaistoiminnan julkisuudesta (621/1999) 24 § 1 momentin kohdat 23 ja 25.

Sivistyslautakunta

Pöytäkirja

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 82, § 83, § 85, § 86, § 87, § 88, § 89, § 90

nro 9

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 84

nro 9

Lahden kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahden kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs,

Aleksanterinkatu 18

Lahti-Pisteen aukioloaika: 8.00–18.00, **oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä oikaisuvaatimus on jätettävä kuitenkin kirjaamon (= viraston) aukioloaikana eli klo 15.00 mennessä**, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

puh. 03 814 2214

Sähköposti: kirjaamo(at)lahti.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.